N[ro] 108.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srzodę dnia 13 Września v. s. 1833 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 5 września.

Przez naywyższe dyplomata nayłaskawiey mianowani Kawalerami Orderów: *D. 5 sierpnia, Orła-Białego*, Jenerał Porucznik, Naczelnik 2giey dywizyi pieszey *Hołowin 1szy.— S. Stanisława 1go stopnia*: Jenerałowie Majorowie: Naczelnik Sztabu 1go Korpusu pieszego *Stich*, Dowodzący dywizyą odwodową 1go Korpusu pieszego *Nabokow 2gi*, Dowódzca 3ciey brygady 3ciey dywizyi pieszey *Baturin 1szy. Tegoż orderu 2go stopnia*: Półkownicy: Dowódzcy półków: staroingermanlandzkiego pieszego *Skobelcyn* i Wielikołuckiego strzelców *Bulhakow 2gi.— D. 13 sierp., tegoż orderu i stopnia*: Radźca Stanu *Wilson.(R. I.)*

— Przez naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu:

D. 2 sierpnia „Potwierdziwszy rozpatrzone w Radzie Państwa Ustawy i Etat dla Szkoły Demidowskiey wyższych nauk, ułożone przez osobny ustanowiony od NAS dla urządzenia zakładow edukacyynych Komitet, i zezwalając, ażeby ta szkoła w nowym swym składzie nazywała się Liceum Demidowskiém, Rozkazujemy: 1) Przesyłające się przytém Ustawy i Etat Liceum Demidowskiego podać do zupełnego wykonania od 1go stycznia przyszłego 1834go roku. 2) Będący dotąd przy Szkole Demidowskiey Szlachetny Pensyon, odłączywszy od Gimnazyum Jarosławskiego, przekształcić na istotney osnowie potwierdzonych przez NAS w d. 8 grudnia 1828 r. Ustaw dla Gimnazyow.“ Podług nowych ustaw:Liceum Demidowskie zostaje pod wiedzą Moskiewskiego Uniwersytetu. Zgromadzenie jego składa się z Dyrektora, Nauczyciela Religii, 8miu Professorów i dwóch Lektorów. Jarosławski Marszałek Dworzański z urzędem swoim łączy nazwanie Honorowego Kuratora Liceum Demidowskiego i Gimnazyum Jarosławskiego. Rada, pod pierwszeństwem Dyrektora, złożona z Professorów, zarządza Liceum. Przedmioty wykładające się w Liceum są: 1) Zakon Boży (Krótka Teologia, Historya Kościelna i wykład Pisma S.) 2) Matematyka. 3) Fizyka, Chemia i Technologia. 4) Rossyyska i Łacińska Literatura. 5) Filozofia (Logika, Psychologia, Filozofia moralna i historya Filozofii). 6) Historya Naturalna. 7) Rossyyskie publiczne, cywilne i kryminalne prawo, z właściwém dwóm ostatnim sądowém postępowaniom; Finanse i Ekonomia polityczna. 8) Powszechna i Rossyyska Historya i Statystyka. 9) Języki i literatura Niemiecka i Francuzka. Kursa są półroczne. Wakacye dwa razy w roku: od 10go czerwca do 22go lipca i od 20go grudnia do 12 stycznia. Na zupełne ukończenie licealnych nauk naznaczone są trzy lata. Dyrektor jest w 6 klassie rang służby Państwa, Professorowie w 8mey, Lektorowie w 10tey, domowi dozorcy uczniów w 12tey. Prawa do emerytury są zarówno z Professorami Uniwersytetów z osobnego licealnego kapitału. Etat roczny 54,728 rubli assygn.

— *D. 11 sierpnia.* Zarządzający Kommissyą Wileńskiego Kommissoryatskiego Depo, 6tey klassy *Bek*, na osnowie ukazow 21 marca 1812 i 24 marca 1823, podniesiony do rangi 5tey klassy.

— *D. 15 sierp.* Sprawujący obowiązki Kostromskiego Gubernatora Cywilnego, Rzeczywisty Radźca Stanu *Żemczużnikow*, na własną prośbę, dla zruynowanego zdrowia, uwolniony od tego urzędowania i przyłączony do Ministeryum spraw wewnętrznych. Półkownik Korpusu Żandarmów, *Prikłoński*, mianowany Rzeczywistym Radźcą Stanu i naznaczony Kostromskim Gubernatorem Cywilnym.

— Przez naywyższe ukazy do Kapituły Rossyyskich CESARSKICH i KRÓLEWSKICH Orderów, mianowani kawalerami: *d. 9 sierpnia*: *S. Anny 4go stopnia, z napisem za waleczność*, w nagrodę męztwa i waleczności, okazanych d. 10 września 1832 r. w rozprawach z Czerkiesami, Podporucznicy 44go półku strzelców *Szamruk-Marczenko* i *Eliozow.— D. 12 sierp. S. Anny 2go stopnia z Koroną*, w nagrodę gorliwey służby, Radźca Stanu, Xiąże *Czetwertyński— S. Anny 3go stopnia*, zostający pod wiedzą Ministeryum stosunkow zewnętrznych: Assesor Kollegialny *von Fok*, i Radźcy Honorowi: *Polenow*, *Bohdanow* i Xiąże *Koczubey.— D. 13 sierp., tegoż orderu 2go stopnia*, sprawujący obowiązki zarządzającego Moskiewską Kommissyą Kommissoryatskiego Depo, 7mey klassy *Smirnow*.

— Przez naywyższy ukaz do Kantoru Dworu, d. 13 sierp., Radźca honorowy, zostający pod wiedzą Ministeryum stosunkow zewnętrznych, Alexander Hrabia *Medem*, mianowany Kamerjunkrem Dworu J. C. M.

— Ukazy z Rządzącego Senatu: 1) D. 23 sierpnia z Departamentu rozgraniczenia: *o rozciągnieniu na wszystkich mieszkańców Górnictwa i południowego pobrzeża Krymu, prawa, darowanego Tatarom, na przedawanie cząstek ziemi.*

2) D. 25 sierpnia z 1go Departamentu: *o nieuzyskiwaniu od kommend woyskowych i Oficerów, przechodzących przez kwarantannę w rzeczach służby, płacy, naznaczoney w ustawach kwarantannowych za pobyt w Kwarantannach.*

3) D. 26 sierpnia z 1go Departamentu: *przepisującey prawidła, względem zawierania małżeństw, między cudzoziemcami różnych wyznań, a Rossyyskiemi poddanymi Prawowiernego wyznania.*

4) D. 28 sierpnia z 1go Departamentu: o *uznaniu Edmunda Brandta Konsulem Stanow Zjednoczonych Północno-Amerykańskich w Archangelu i mieyscach przyległych, a Wassa Sent-Uena konsulem francuzkim w Odessie*, zaś Hrabię *Rati-Mantona* francuzkim Wice-Konsulem w *Tyflisie. (G. S.)*

— Donoszą z Moskwy, że J. C. W. W. X. MICHAŁ PAWŁOWICZ, w czasie ostatniego w tey stolicy pobytu, raczył zaszczycić SWĄ obecnością wieczor, dany przez tamecznego Poczt-Dyrektora, na którym pozostał do godziny 3 ranney. Wszystkie osoby, składające towarzystwo, zachwycone były uprzeymą łaskawością Dostoynego Gościa, który raczył otworzyć bal tańcem polskim, z gospodynią domu, i potém brać do tańca wszystkie prawie damy, tudzież przemawiać do wszystkich blisko znaydujących się osób, bez różnicy stopnia i wieku. *(T. P.)*

LISTY Z PRUSS.

I. *Stettin 19 (31) Sierpnia 1833.*

W oczekiwaniu Naywyższego CESARZA JEGOMOŚCI przybycia do Stettinu, biorę się do pióra, ażeby mieć ukontentowanie przesłać wam pierwsze doniesienie o podróży moyey z *St.-Petersburga* do *Stettinu.*

Wyjechawszy z naszey stolicy dnia 10go wieczorem, 18go sierpnia zrana przybyłem do *Stettinu*. Z serdeczném zadowoleniem znalazłem, że w *Prussiech* o CESARZU z prawdziwém mówią uniesieniem. W niepewności, jaką NAYJAŚNIEYSZY PAN obierze drogę, lądową czy morską, dobrzy Niemcy troskliwie opatrywali każdy z naszych pojazdow, spodziewając się niewątpliwie w jednym z nich uyrzeć wysoce poważanego GOŚCIA. Na sta-

cyach ochędóztwo i porządek wzorowe; urzędnicy i postylioni w nowych mundurach, konie i uprząż wyczyszczone, słowem: wszystko pokazuje, że czekali nas. Na jedney stacyi między *Tylżą* a *Królewcem*, zdumiany byłem nadzwyczaynym interessem, z jakim dzierżawca poczty rozpytywał się o Cesarzu. Przekonawszy się nakoniec, że Nayjaśnieyszy Pan nie odwiedzi ich kraju, otworzył mi paradne pokoje swojego domu. Były przyozdobione kwiatami. Podano obiad i desser, przygotowane, zdaje się, takoż nie dla nas. Podróż moja, w tym względzie, przyniosła mi niewypowiedziane zadowolenie. Jakże miło widzieć taką miłość cudzoziemców do Naymiłościwszego Monarchy naszego! Jakiemiż uczuciami powinni bydź ożywieni Jego poddani! Otóż wytłumaczenie, dla czego niektóre Osoby, bliższe Tronu, poświęcają dla wypełnienia świętey woli wielkich cnot Monarchy, własne zdrowie, spokoyność, dostatki, pomyślność. Taki Monarcha powinien mieć takich poddanych.

Na ostatniey stacyi przed *Stettinem*, dowiedziałem się, że widzenie się z Nayjaśnieyszym Królem Jego Mością Pruskim, naznaczone w *Schwedt*, mieście nad *Odrą*, sześć mil od *Stettinu*, w wielkim gościńcu berlińskim. Króla tam na 19ty oczekiwano. Xiążę Następca przybył do *Stettinu* 17go. D. 18go zrana Jego Wysokość czynił przegląd i obróty rozłożonych tu półkow pieszych 2go i 9go i części Artylleryi. Po obiedzie całe miasto wyszło ku przystani, na spotkanie Cesarza. Wszyscy w uniesieniu. Dla Nayjaśnieyszego Pana przygotowany był dom przewyborny, naprzeciw kwatery, w którey stał Xiążę Następca Tronu. Gust, bogactwo i przepych, w przybraniu tego domu, godne podziwienia. Lud do głębokiey nocy kupami ku niemu się gromadził. Dzisia, od samego poranku, tenże widok. We wszystkiém obliczają się Niemcy, na ten raz odstąpili swego charakteru, zawsze spokoynego i zimnego. Porzuciwszy swe zatrudnienia, całe paradnie przechadzają się po drodze od przystani do miasta. Wszyscy jednych myśli, jednego życzenia: uyrzeć i powitać Ruskiego Monarchę. Xiążę Następca całe rano wyjechał, na spotkanie Monarchy, do Swinemündzkiey wielkiey przystani, o 11 mil od *Stettina* położoney. Woysko w gotowości, ażeby za pierwszym sygnałem mogło wystąpić na plac przed domem, przygotowanym dla Jego Cesarskiey Mości. Ale już godzina 11ta w nocy; a Gościa, tak niecierpliwie oczekiwanego, jeszcze nié ma.

II. *Schwedt, 25 Sierpnia (6 Września) 1833.*

Po wygotowaniu tego listu, przebyłem pięć dni w dręczącey niespokoyności. Niespokoyność mą dzielili, nie sami spółtowarzysze podróży mojey, ale wszyscy mieszkańcy *Stettinu*. Z nayżywszą radością dowiedzieli się oni ode mnie o przyczynie tey zwłoki, jeden przed drugim starali się zbierać wszelkie, jakie tylko można, wiadomości, o płynieniu *Iżory*, i bezustannie gromadzili się u przystani. D. 24 o godzinie 10tey zrana słyszane były wystrzały działowe od strony *Swinemünde*. Poleciałem do przystani, dokąd rzucili się i wszyscy mieszkańcy. Obliczali, że we cztery godziny parochod powinien bydź w *Stettinie*. Prócz woyska, stojącego przez cały ten czas w zupełném uzbrojeniu, we dwa szeregi, na drodze od przystani do samego wyjazdu ze *Stettinu*, Burmistrz rozstawił swoje straże, i tak urządził, ażeby za zbliżeniem się parochodu ku przystani, przez zatknięcie chorągwi na mieskiey wieży, co rychley rozszerzyć wieść radośną o przybyciu Nayjaśnieyszego Podróżnego. Z tych przygotowań można wnosić, jaki był stan wszystkich, kiedy po upłynieniu czterech godzin i do samego wieczora nie było naymnieyszey wiadomości o płynieniu parochodu. Znowu się do przystani udałem. Droga okryta była ludem, wszyscy w ostateczney niespokoyności. W smutney niepewności i tęsknocie powróciłem do mojey kwatery. Tu razem tysiące głosow pod memi oknami zawoła: Cesarz w Schwedt! Nie mam siły do opisania tey chwili. Pozdrawialiśmy jeden drugiego, jak naywiększym tryumfem, i dobrzy Niemcy, tak szczerze, tak żywo podzielili naszą radość, iż zupełnie zniszczyli we mnie powszechne zdanie o Niemców oziębłości. Nie — nie są oni oziębli. Serca ich również są otwarte dla wszystkich słodkich wrażeń, a cnota na Tronie, również od nich wysoce jest poważana, jak i od nas. Natychmiast do Schwedt pojechałem. Serdeczność i błogosławieństwa mieszkańców nas przeprowadzały. Na stacyi, gdzie odmieniono konie, sąsiedzkie domy były illuminowane. W *Schwedt* dowiedziałem się o szczegółach Naywyższey podróży. Cesarz całą podróż raczył dokonać w pięciu dobach, i na ostatniey stacyi, pałając niecierpliwością, co rychley uspokoić Jego Królewską Mość, raczył zostawić swóy pojazd, i sam jeden, w pocztowey kolasce, przyjechał do *Schwedt*. Wszystko tu ożyło. Natura stała się uczęstniczką naszey radości: pogoda ciepła, i letnie słońce przyświeca pięknemu miasteczku. Nie mogę i nie chcę ukrywać, jak jestem szczęśliwy. Ja naoczny świadek wypadku, wiekopomnego dla Rossyan. Nas przyymują, jak braci, na brzegach *Niemna*, *Pregla*, *Warty* i *Odry*, Naymiłościwszego Monarchę naszego przyymują z takiémże szczeréem jednozgodném uniesieniem, z jakiém spotykają na brzegach *Newy*, *Moskwy*, *Wołgi*, wewnątrz oyczystey krainy, przezeń uszczęśliwionych. (*Pcz. Półn.*)

Warszawa d. 13 września.

Onegday, w uroczystość Imienin J. C. Mości Cesarzewicza Wielkiego Xięcia ALEXANDRA MIKOŁAJEWICZA Następcy Tronu, tudzież w 11stą rocznicę Urodzin J. C. Mości Wielkiey Xiężniczki OLGI MIKOŁAJEWNY, odbyło się Nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym, w obec wszelkich Władz Rządowych, oraz w Kaplicy Zamkowey, w obu przybytkach śpiewano *Te Deum*, poczém JO. Feldmarszałek Xiążę Warszawski, ozdobiony wstęgą orderu Ś. *Alexandra Newskiego*, którego uroczystość tegoż dnia jest obchodzoną, przyymował powinszowania na pokojach Zamkowych od Członków Rządu Królestwa Polskiego, Jenerałów, Urzędników, i Obywateli. O godzinie 6tey, w Wielkim Teatrze dano bezpłatne widowisko, zakończone ukazaniem się w obłokach Cyfry Dostoynego Solennizanta, otoczoney stosownemi godłami; na ten widok obecni powszechnym okrzykiem wyrazili swe uczucia. Wszystkie domy stolicy oświecono, a nader pogodny wieczór, tak rzadki tego lata, dozwolił mieszkańcom do poźna używać przechadzki.

— *Dnia 14* —

JW. Hrabia *Witt*, Jenerał jazdy, Gubernator Wojenny Miasta *Warszawy*, dnia onegdayszego wrócił do tuteyszey stolicy.

— *Dnia 15* —

JW. Jenerał Hr. *Strogonow*, Dyrektor Główny Prezydujący w Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych Duchownych i Oświecenia Publicznego, powrócił onegday do tuteyszey stolicy. (*Gaz. War.*)

PRUSSY.

Berlin dnia 5 września.

Względem treści układów w Cieplicach i Theresienstadt, biegają tu pogłoski, że na nich uradzono woyskowe osadzenie Włoch, także tych punktów Niemiec, w którychby niespokoyności objawić się miały, tudzież nowe urządzenie Armii Rzeszy Niemieckiey; propozycyi zaś względem osadzenia Szwaycaryi niemieckiemi woyskami, nie przyjęto. (*Gaz. Codz. War.*)

AUSTRYA.

Wiedeń d. 3 września.

Dnia 1 b. m. Xiąże *Metternich* jest w *Pradze* oczekiwany, zkąd będzie towarzyszył w podróży NN. Państwu.

Podług listów z *Tryestu*, przygotowują tam jeszcze trzy Austryackie okręty wojenne, dla zawiezienia drugiego i trzeciego transportu wychodców, którzy dotąd w naszém Państwie bawili, do Ameryki. (*Gaz. War*)

— *Dnia 7* —

Według nadeszłych wiadomości telegraficznych, przybyli NN. Cesarstwo Jmć wczoray do Münchengrätz.

Przez listy kupieckie z Bukarestu dowiadujemy się, iż tam przejechał spiesznie goniec z Konstantynopola do Petersburga z doniesieniem, o odkrytym w stolicy państwa tureckiego, lecz szczęśliwie ułumionym spisku.

Listy z Tryestu donoszą, iż Królewsko-bawarski poseł przy dworze Greckim P. Gaser, odpłynął ztamtąd na pokładzie Ces. Austr. okrętu do Nauplii; najął on także dwa przewozowe okręty, na które zabrano znaczną ilość mebli dla Króla Ottona. Pułkownik Prokesch przybył tam dnia 4 września. Papiery na tamteyszey giełdzie ciągle spadają.

Praga (w Czechach) *d.* 25 *sierpnia.*

Praska gazeta nie przesadza, opisując tysiączne objawienia radości na widok ulubionego Monarchy Franciszka I. Wielka większość wznosi gorące modły „Boże zachoway Cesarza.“ Ten zapał, na widok Cesarza w Czechach objawiający się, wynika u wielu z przeczucia: „może widzimy go po raz ostatni!“ — Wiekiem nachylony Monarcha zaymuje się też szczerze sprawami wewnętrznemi, a teraz udaje się do Friedland dla naradzenia się z swymi Dostoynymi Sprzymierzeńcami. Oprócz portugalskich i szwaycarskich spraw zwrócą Monarchowie uwagę na sądownictwo w Rzeszy niemieckiey. Wyrok Sądu przysięgłych w Landau, ogłaszający za niewinnych, znanych republikanów niemieckich, Siebenpfeifera, Wirtha i t. p. sprawił wrażenie tém większe, że obwinieni w obliczu sądu wynurzyli zasady, do obalenia rządów zmierzające.— Rządy więc, dla bezpieczeństwa widzą potrzebę zmienienia praw, osobliwie w nadreńskiey Bawaryi. Głoszą, że sądy przysięgłych zniesione będą. (*Gaz. Codz. War.*)

TURCYA.

Carogrod d. 10 sierpnia.

Między Sułtanem a niektóremi członkami ministeryum ma panować rozdwojenie, z powodu ostatnich wypadków. Flotta-Angielsko Francuzka stoi przy Troi i wyspie Tenedos, kluczu Dardanellów. (*Gaz. Codz. War.*)

SAXONIA.

Drezno d. 2 września.

Król Jmć powrócił wczoray po południu z podróży do *Pragi*, i wysiadł w zamku w *Pillnitz.* (z *Gaz. War.*)

— *Dnia 6* —

Angielski Poseł przy dworze Berlińskim, Lord Minto, odjechał znowu do Cieplic, a Ces.-Ros. Vice-Kanclerz i Minister spraw zagranicznych, Hr. Nesselrode, do Görlitz, gdzie, jak mówią, oczekiwać ma swojego Dostoynego Władzcy, przejeżdżającego do Czech.

Lipsk d. 30 sierpnia.

Wielkie wrażenie sprawiło tu gruntownie napisane dziełko adwokata Fölix przeciw Xięciu Karolowi Brunświckiemu, który nie zrzekł się jeszcze planu, opanowania zbroyną siłą swego państwa. Xiążę Karol wysłał bowiem przed kilkoma tygodniami żyda kupca G. do Londynu, dla zakupienia tam broni i parowego okrętu. Na ten cel dał mu 100,000 zł. reń., poźniey posłał mu 6000 funt. szter., a przy powrócie tego kupca do Paryża, wypłacił mu jeszcze 3,500 fr. Werbuje on bowiem ludzi we Francyi, ma także w Irlandyi i w Szkocyi swych wysłańców. Pewien krawiec w Bordeaux dostarczył mu już za 50,000 fr. mundurów. (*Gaz. Codz. War.*)

SZWAYCARYA.

Bazylea d. 2 września.

Przy odbytém głosowaniu obywateli: czy zezwolą na uchwałę W. Rady z dnia 29 względem zupełnego odłączenia krainy Bazyleyskiey i zostawienia tymczasowo teraźnieyszych władz aż do zaprowadaenia nowey ustawy, lub nie; wykazało się: zezwalających w mieście 749, w Richen 74, w Bettingen 30, w Kleinhüningen 35, ogółem 888. Odrzucających: w mieście 9, a w trzech gminach żaden głos. (*Gaz. Codz. War.*)

ANGLIA.

Londyn dnia 30 sierpnia.

Wczoray przed swym odjazdem do Windsor, Królowa przyymowała Xiężniczkę Zofią, Xiężnę Dino i Baronową Cetto.

Sir James Burdett dawał nie dawno w swém pomieszkaniu w Green-Park świetny bal, dla wszystkich bawiących tu członków rodziny Buonapartych.

P. N. M. Rotschild ogłasza przez tuteysze pisma, iż wylosowaną w dniu 16 sierpnia t. r. a dnia 1 stycznia 1834 płatną, 300,000 funtów szterlingów 5 procent. prusko-angielską pożyczkę z 1822 roku, już teraz z odciągnieniem diskonto po 4 proc. za ten rok, gotów jest wypłacać.

Francuzcy oficerowie w woysku Don Miguela przypięli białą kokardę i wyraźnie oświadczają, że za Don Karlosa w Hiszpanii i Henryka V we Francyi, walczyć są gotowi, i że to nierozłączna ich jest sprawa. (*Gaz. Codz. War.*)

— *Dnia 2 września.* —

Lord Kanclerz odjechał ztąd na północ do Anglii, Margrabia *Landsdowne* do swych dóbr *Bowood*, a Lord *John Russel* do *Oxfordu.*

Z *Dublinu* donoszą z dnia 28 sierpnia, że P. *O'Connel*, w tym dniu odjechał ztamtąd do *Derrynane-Abbey* w hrabstwie *Kerry.* Niespokoyności w miastach jeszcze nie zupełnie ustały.

— *Dnia 4* —

Times utrzymuje, że Królowa *Donna Marya*, przed odjazdem swym do Portugalii, odwiedzi rodzinę Królewską w *Londynie.* (*Gaz. War.*)

HISZPANIA.

Madryt dnia 25 sierpnia.

Gazeta Nadworna donosi, że Cesarsko-Austryacki Poseł, miał posłuchanie prywatne u Króla, któremu podał list W. Xięcia Toskańskiego.

Duchowieństwo stara się rząd nasz nakłonić, aby się wdał w sprawę Portugalską, i wszystko poświęca, dla dopięcia tego celu. Ostatnie rozporządzenia *Don Pedra* przeciw Nuncyuszowi Papiezkiemu, i zniesienie pewnych Arcybiskupstw i Biskupstw, do naywyższego stopnia rozjątrzyły duchownych Hiszpańskich. Nasza gazeta urzędowa nie została w tém bez uczęstnictwa: ton jey okazuje się groźnieyszym. Niższe klassy ludu, których Apostolscy chętnie chcieliby przeciw *Negrom* użyć, dotąd zachowują naywiększe milczenie.

Sprawa *Don Miguela* nie tak źle stoi, jak gazety Angielskie ją wystawiły. *Bourmont* posuwa się z przeszło 18,000 woyska ku *Lisbonie*, jak przybyły dziś goniec donosi. (*Gaz. War.*)

FRANCYA.

Paryż dnia 30 sierpnia.

Zakazano w *Tulonie* Xięciu *Leuchtenberg* wylądować.

Mówią wiele o liście Marszałka *Maison* do Marszałka *Gérard*, we względzie naszych zewnętrznych stosunków; wszyscy jeszcze tu obecni Ministrowie, mieli się w skutku tego listu zgromadzić na konferencyą.

Podług *Messager*, naczelnik *Mamahondy*, który swemu panu, oblężonemu w własney stolicy, Bejowi *Tripoli*, pośpieszył na pomoc z korpusem 15,000 piechoty i 2,000 jazdy, natarł, przed małém miastem *Zanjours* o 4 mil od *Tripoli*, na korpus piechoty, i wyciął takowy aż od 7 do 800 żołnierzy; na polu walki znaleziono 3,000 karabinów, które uciekający rzucili, i smigownicę, którey lawety, zrobione były przez cieśli stacyi Angielskiey.

Podług *Temps*, Kardynał *Latil*, nie prędzey chce opuścić *Pragę*, aż w charakterze swym Arcy-Biskupa *Rheims*, poświęci Xięcia *Bordeaux* na tron Francuzki; na ten obrząd zaproszono wszystkich znakomitszych legitymistów.

)3(

Kilku legitymicznych szlachty w Departamencie *Calvados*, którzy z pewnych powodów, wprzódy byli mianowani dowódzcami w gwardyi narodowey, podali się teraz do dymissyi, aby podczas przejazdu Króla, nie musieli stanąć na czele swych kompaniy.

— *Dnia 31* —

Courrier de l'Europe uważa twierdzenie gazet oppozycyynych, że Marszałek *Bourmont* w Portugalii przypiął białą kokardę i białą szarfę, za nieporozumienie. Toż samo uczynili i inni towarzyszący mu officerowie. (*G. War.*)

Xiąże Canino, Lucyan Buonaparte, pojechał do Anglii, odwiedzić uczoną Miss Gordon.

Temps donosi, że Don Miguel tylko jednę połowę Miguelistowskiey pożyczki zaręczył, i że druga połowa w imieniu i na rachunek Xiężney Berry dla wspierania woyny w Wandei, zaciągniętą została. (*Gaz. Codz. War.*)

— *Dnia 1 września* —

Z Grecyi donoszą za rzecz niezawodną o poymaniu Tureckiego naczelnika powstańców *Tasil-Busi.*

Estafette du Havre z dnia wczorayszego, zawiera następujący artykuł: „Pewien młody Xiążę, który tu przybył na kilka dni przed Królową *Donną Maryą*, zsiadł w tym samym hotelu, i zdawał się do jey świty należeć, zwracał już następnego dnia uwagę władz. Pomimo ścisłego *incognito*, rozeszła się wieść o pobycie w naszém mieście Xięcia *Leuchtenberg*; dziś rano miał otrzymać od Podprefekta rozkaz opuszczenia *Hawru*. (Gazety Bawarskie donoszą z *Münich* z dnia 30 sierpnia, że Xiążę *Leuchtenberg* znayduje się przy swey siostrze, Xiężney *Braganza* w *Paryżu*.) Obecność Xięcia miała dać powód do tego, że zakazano czynić wszelkie publiczne oznaki honoru dla Królowey *Donny Maryi*, jak *Journal du Havre* zapewnia. Teraz publiczność miała jey dać Serenadę.

Journal des Débats czyni uwagę, że ministeryalny Londyński dziennik *Globe*, od ostatnich depeszów Lorda *W. Russel*, daleko łagodnieyszym okazuje się dla *Don Pedra*, którego dotąd (jak *Times*) bardzo nienawidził.

Królowa *Donna Marya*, chociaż ma zaledwo lat 15, nosi już jednak, na swey łagodney i przyjemney postaci, znaki wcześney doyrzałości: wzrost jey i budowa ciała, mogłyby zdobić damę 18 do 20 lat. Xiężna *Braganza*, w którey twarzy można wyczytać rysy jey oyca, jest piękną osobą ze szlachetną i powabną powierzchownością.

Następne wiadomości z Portugalii zapewne nam doniosą, że Rząd Francuzki wznowił z Rządem *Donny Maryi* dyplomatyczne stosunki, które przez *Don Miguela* zostały przerwane. Podanie listów wierzytelnych naszego sprawującego interessa, musiało nastąpić w kilka dni po urzędowém podaniu przez Ministra Angielskiego.

Słychać, że Jenerał *Athalin* obeymie na Dworze *Donny Maryi* urząd pełnomocnego Ministra Francyi. Stosunki jego z rodziną Królewską każą się spodziewać, że wybor ten ma związek z niektóremi względami familiynemi. P. *Larner* jest tymczasowo sprawującym interessa Francuzkie w *Lisbonie*. Ma on rozkaz porozumienia się z Posłem Angielskim, we względzie uznania *Donny Maryi*. Ministerstwo spraw zagranicznych, otrzymało notę Rządu Pedrystowskiego, która uwiadamia, że *Donna Marya* objęła w posiadłość stolicę swego Państwa, i że inne miasta z kolei się poddają. Depesza ta została w zwyczayney formie przyjętą i potwierdzoną, a to ze wszystkiemi formalnościami, z którémi objaśnienia między rządami się odbywają.

Z *Bononii* donoszą z dnia 22 sierpnia. Słychać, że przybył z *Rzymu* rozkaz, aby stojące w legacyach Szwaycarskie woyska, udały się do granic gór Abruzyyskich i *Neapolu*. W tymże czasie Jenerał *Hrabowski* wydał rozkaz, aby śpiesznie przybył korpus Austryaków, mający Szwaycarów zastąpić."

— *Dnia 2* —

Co gazety piszą o bliskiey zmianie Ministrów, należy do domysłów, które już nawykliśmy słuchać. Do fałszywych w dziennikach i salonach rozszerzonych wieści, należy także zapewnienie, że Xiążę *Talleyrand* został przez stan swego zdrowia spowodowany do złożenia swego urzędu, Posła na Dworze Angielskim.

Z początku zamierzono tylko wyprawę 1,500 woyska do *Buggia*, dla zabezpieczenia tego ważnego punktu brzegu Afrykańskiego; jednakże dowiedział się Jenerał *Voirol*, że Bey *Konstantyny*, przyrzekł sąsiednim pokoleniom, pośpieszyć miastu *Buggia* z 40,000 woyska na pomoc. To dało powód, że teraz mają tam wysłać 4,000 woyska i znaczną liczbę dział, dla pewnego dopięcia celu wyprawy.

Podług *Sentinelle Pyrénées*, w *Katalonii* odkryto schadzki karolistów. Rząd wydał bardzo surowe rozkazy, aby wszystkich zawikłanych w to, niezwłócznie sądzono, i karano bez względu na stan lub dostojeństwo.

Po przejeździe dwóch gońców z *Madrytu* do *Paryża*, donoszą jeszcze z *Bajonny* pod dniem 28 sierpnia. Uporczywa utarczka między woyskiem *Bourmonta*, a woyskiem Hrabiego *Villaflora*, zupełnie wypadła na korzyść *Don Pedra*. Zdaje się nawet, że ci gońcy przywieźli wiadomość, iż *Don Miguel* z swym sztabem jeneralnym wszedł na granicę Hiszpańską. O *Bourmoncie* nic nie słychać.

Gazety nasze donoszą z *Bononii* z dnia 23 sierpnia: „Onegday Jenerał *Hrabowski* z innym, przybyłym z Lombardyi, Jenerałem Austryackim, udał się do *Romanii*. Nie wiadomo, czy podróż ta jest powodem oddalenia się Szwaycarów, ku granicy Neapolitańskiey, i zastąpienia ich przez Austryaków, lub dla niewiadomych przyczyn.

Z *Bajonny* donoszą pod dniem 29 sierpnia, o przybyciu gońca z *Madrytu* od Posła Angielskiego. Depesze jego zostały mu w drodze przez rabusiów niedaleko *Madrytu* zabrane; zapewnia on, że zawierały rapport o poddaniu się *Cadavala* i *Molellos*. (Zwykle gońcy nie wiedzą nic o treści swych depeszów, lub przynaymniey takowey nie rozgadują.)

Na zachód wysyłają coraz więcey ajentów, tak, że spodziewamy się ważnego poruszenia ze strony Rządu. Zapewniają, iż wylądowano broń i amunicyą na brzegu *Morbihanu*. Władzom *Brestu* polecono naywiększą baczność.

— *Dnia 3* —

W skutku umowy, zawartey z Anglią, Minister handlu uwiadomił Izby handlowe portów nad morzem Antlantyckiém leżących, że znaczny handel kontrabandowy, ktory dotąd był prowadzony od naszego zachodniego brzegu do Anglii, mianowicie wódką, na przyszłość ma być przez Rząd zakazany okrętom francuzkim.

P. *Dupont*, Deputowany z Departamentu *Vienne*, umarł dnia wczorayszego z choroby piersiowey.

— *Dnia 4* —

Madrycka *Nadworna Gazeta* bardzo korzystnie wystawia sprawę *Don Miguela* w Portugalii, pomimo tego obligacye jego pożyczki spadły.

Xiąże *Broglie* otrzymał znowu ze Włoch depesze, które zdają się bydź zaspokajające.

— *Dnia 5* —

W *Journal de Paris* czytamy: „Od czasu zamknięcia Izb Francuzkich i odroczenia Parlamentu Angielskiego, publiczna uwaga, którą na

	Czas Obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatr.	Stan powietrza.
Obserwacye meteorologiczne.	d. 11 o 3 wieczor.	27 cal. 10,5 lin.	+ 13¼ stopni.	Połud.-Wsch.	Pochmurno.
	d. 12 — — —	27 — 10,4 —	+ 15 — —	Południowy.	Pogoda.
	d. 13 o godz. 5½ rano.	27 — 10,8 —	+ 9¼ — —	Południowy.	Pochmurno.

DODATEK

chwilę niepokoje Szwaycaryi zwróciły, odwróconą została nanowo na Portugalią. Dom *Braganza* osobliwszego doznaje losu. W tymże czasie, kiedy *Don Pedro* w *Lisbonie* przywraca tron swey córki, w *Rio Janeiro* ogłoszony jest za nieprzyjaciela kraju, nad którym jego nieletni syn panuje. Z jedney strony Oceanu przyymują go, jak naczelnika rewolucyi, z drugiey zaś oddalają go, jak mniemanego sprawcę kontrarewolucyi. Historya mało wystawia przykładów takiey sprzeczności. Izba Brezyliyska obawia się restauracyi, i wydała nader energiczne środki przeciw *Don Pedrowi*. Powrót do Brezylii został mu z większą surowością zakazany, niż starszey dynastyi pobyt we Francyi." (*Gaz. War.*)

OGŁOSZENIA.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iżby sukcessorowie i kredytorowie zmarłego dworzanina Hempela, przybywali na ukazowy termin, z dowodami, do urzędu Mińskiego Powiatowego Sądu, dla dowodzenia praw swoich do sukcessyi, pozostałey po śmierci pomienionego dworzanina Hempela. Sierpnia 31 dnia 1833 roku.

Sowietnik Warawkin.
Naczelnik Stoła Hulakin. (1081)

1 *Podolska Izba Powszechney Opieki, przeznaczywszy na publiczną przedaż 100 dusz mezkiey płci włościan, obywatela Augustyna Dzierżka, w Mohylewskim powiecie, we wsi Kotiużanach położonych, na wyręczenie długu 14,516 rubli 31 kopiejek assygnacyami; objawia, iż terminy mają bydź postanowione we cztery miesiące, od poźnieyszego wydrukowania o tém w gazetach obu stolic, o czém ogłoszono będzie osobno.*

Dożywotni Członek Czarnucki.
Sekretarz Szerocki. (1078)

1 Po zwróconey plenipotencyi od Wgo Andersona, niżey podpisany wstępując w prawo do przedania po zeszłym ś. p. Oycu swoim Kolleskim Assesorze Ignacym Woyniczu, kamienicy na S. Jańskiey ulicy pod N. 436, wespół z braćmi moimi Ludwikiem i Ignacym Woyniczami i z Siostrą z Woyniczów Andersonową, życzących sobie takowy dom kupić lub też wziąć na kilka lat w arendę proszę odnieść się do Leonarda Woynicza Sztabs-Kapitana Artyleryi i Kawalera. (1083)

Печатать дозволяю: въ должности Полицмейстера Прокудинъ Горскій.

1. Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu ninieyszém ogłasza się, iż w Bessarabskim Obwodzie wzięty, za nieokazanie na pismie świadectwa, człowiek Siemen Iwanow Szwec, oddany pod sąd za włoczęgę i kłamliwe o sobie powiadanie, przymiotow następnych: wzrostu 2 arszyny 6 wierszkow, włosy na głowie ruse, oczy kare, twarz czysta, nos i gęba mierne, wieku lat 25. Sierpnia 24 dnia 1833 roku.

Za Sowietnika Załozny.
Sekretarz Dżuminski. (1082)

1. Od Bobruyskiey mieskiey Policyi ogłasza się, iż wzięty w mieście Wyższym-Wołoczku, przez tamteyszego mieszczanina Jana Prytkowa, 26 kwietnia ninieyszego 1833 roku, za nieokazanie na pismie świadectwa człowiek Michayło Kudraew, dostawiony przezeń do Wyższowołockiego woyskowego obwachtu, który powiadał na examinie w rezerwowym batalionie Wołogodzkiego pieszego półku, że jest dezerterem Michałem Kudriewym, z rezerwowego batalionu Brańskiego pieszego półku, 7 Musskaterskiey roty, zbiegłym w mcu kwietniu teraznieyszego roku, z kwater tego batalionu Nowogorodzkiey Gubernii, ze wsi Czeszawey, odległey od Nowogrodu na 40 wiorst, gdzie u gospodarza Tymofiejewa Wasiljewa, podczas kwaterowania swojego, ukradł pięć rubli assygnacyami, zawinięte w czarnym papierku, wszedł do służby 1831 roku, z jednodworców Tambowskiey Gubernii i powiatu, wsi Wasiljewey;— i po przyprowadzeniu do twierdzy Bobruyska od Wyższo Wołockiego Horodniczego, od rezerwowego bataljonu Brańskiego piechotnego półku, nie był uznanym za należącego do niego, i wbrew swojemu opowiedzeniu, objawił, że on nie jest dezerterem, i nie był w woyskowey służbie, i kradzieży nie popełnił, i że jest rzeczywiście włościaninem Twerskiey Gubernii, Bieżyckiego powiatu, ze wsi Pohar obywatelki Nadieżdy Alexiejowey Biemowey, od którey dwókrotnie uciekał i pierwszy raz znaydował się sześć lat, a za ostatnim razem ośm lat; dla tey przyczyny od woyskowey Zwierzchności oddany do tey Policyi 31 mca julii, i dla odkrycia jego pochodzenia posłane od niéy, Twerskiey Gubernii do Bieżyckiego Ziemskiego Sądu 31 julii za N. 2579, i tegoż dnia do Nowgorodzkiego Ziemskiego Sądu, żądanie o przysłanie zapewnienia, o popełnioney przez niego kradzieży 5 rubli assygnacyynych u włościanina wsi Czeszewey Tymofieja Wasiljewa. Ten zaś włoczęga utrzymuje się w Bobruyskim mieskim ostrogu i jest przymiotów następnych: wieku lat 28, wzrostu 2 arszyny 4⅝ wiersz. twarzy czystey, okrągłey, oczu karych, nosa i gęby miernych, włosy na głowie i brwiach ciemno-ruse, a na wąsach i brodzie świetleysze, szczególnych znaków niema. Miasto Bobruysk 1833 r. 8 dnia.

Za Horodniczego Sztabs-Kapitan Maximow.
Pismowodzca Rogowski. (1080)

1 *Od Mozyrskiego Ziemskiego Sądu ogłasza się, iż ci, którzy, Mińskiey gubernii, w Mozyrskim powiecie, w miasteczku Karolinie, w domu Xiędza Płyszewskiego, popełnili kradzież rzeczy i pieniędzy, w nocy z 6 na 7, a 10 dnia teraźnieyszego miesiąca sierpnia, po ujęciu w kluczu tego miasteczka Karolińskim, dostawieni do ninieyszego Sądu, bez pokazania na pismie świadectwa, włoczęgi, pięciu ludzi, przymiotow poniżey opisanych, i powiadali, że są włościanami, a mianowicie: 1szy Alexander Stepanow, wieku lat 26, wzrostu 2 arszyny 9 wierszkow, włosow na głowie i brwiach ciemnorusych, oczu szarych, nosa i gęby miernych i twarzy białey z piegowatemi plamkami, Niżegrodzkiey gubernii, Makarjewskiego powiatu, Xięcia Jerzego Alexandrowicza Gruzińskiego, ze wsi Łoykowa. 2gi Andrzey Josifow Prokopowicz, wieku lat 50, wzrostu 2 arszyny, 6⅝ wierszkow, włosów na głowie i brwiach ciemnorusych, oczu niemałey wielkości, ciemnych, nakształt karych, nosa i gęby miernych, i twarzy śniadawey, Mińskiey gubernii, Borysowskiego powiatu, obywatela Antoniego Oświecimskiego, ze wsi Rupowa. 3ci Nikołay Wa-*

siljew Chilkow, wieku lat 25, wzrostu 2 arszyny 4 i ½ wier., włósów na głowie i brwiach ciemnorusych, nosa i gęby miernych, ale pierwszy na lewo bardzo mało krzywy, i twarzy białey, rumianey i ospowatey, Orenburskiey gubernii, Mendzelińskiego powiatu, obywatela Bazylego Eselewa, ze wsi Sucharewa. 4ty Jan Jakóbow Parchomenkow, wieku lat 40, wzrostu 2 arszyny 4 i ½ wierszków, włosow na głowie i brwiach ciemnorusych, oczu burych, nosa i gęby miernych i twarzy śniadawey i ospowatey, Moskiewskiey gubernii, z miasta Klina, obywatela Alexandra Naryszkina; i 5ty Ilja Sawestyanow Byczkow, wieku lat 25, wzrostu 2 arszyny 7 wierszkow. włosów na głowie i brwiach ciemnorusych, oczu ciemnoszarych, nosa i gęby miernych, ale nos z większemi nieco nozdrzami, a gęby wierzchnia warga gruba i twarzy białey ospowatey, Moskiewskiey gubernii, Bronickiego powiatu, obywatela Jana Michała syna Artakowa, ze wsi Myszkowa. Utrzymują się zaś oni w Mozyrskim mieskim ostrogu, i postanowiono uczynić stosownie do ich opowiadania wiadomości, o czém pisano dzisieyszego dnia, do Mińskiego Gubernialnego Rządu i do Ziemskich Sądów: Makarjewskiego, Borysowskiego, Mendzelińskiego i Bronickiego, oraz do mieyskich Policyy, Klińskiey i Taganrogskiey. Sierpnia 16 dnia 1833 roku.

Sekretarz Kapliński. (1079)

---

2. Od Wileńskiego Gubernialnego Rządu, Czasowey Expedycyi ogłasza się, iż dla uzyskania kontrabandney peny 6,268 rubli 27 kop. assyg., wyliczoney przez Kowieńską tamożnię, za towary znalezione w miesiącu julii 1825 roku, w domu Kieydańskiey mieszczanki żydówki Beyli Wolfowey, oddane na przedaż z publicznych targow: połowa dwóch murowanych domow i kramy do tey Wólfowey w miasteczku Kieydanach należące, i do tego w Gubernialnym Rządzie przeznaczony termin dla targu 4 następującego miesiąca października z przetargiem we trzy dni. A zatém życzący sobie nabyć rzeczone zabudowania sposobem kupna, zechcą przybydź na wyżey rzeczony termin, do Gubernialnego Rządu, gdzie zostaną im objawione kondycye i opisanie pomienionych domow i kram. Sowietnik i Kawaler Kazimierz Nowicki.

Sekretarz Józef Eysymont.

Naczelnik Stołu Micewicz. (1066)

2 Od Bobruyskiey mieskiey Policyi ogłasza się, iż wzięta w mieście Bobruysku za nieokazanie na pismie świadectwa kobieta Anna, córka Jana, wieku lat 22, wzrostu 2 arszyny 3 wierszki, twarzy czystey, okr[illegible]awey, oczu karych, włosy na głowie i brwiach swiatłoruse, nos i gęba mierne, podbrodek okrągławy, mówi czysto po rusku, szczególnych znakow nie ma, która powiadała, że jest Mohylewskiey gubernii i powiatu, ze wsi Porzecza, obywatela Ciechanowieckiego, o którey czyniona była wiadomość 27 mca julii przez pośrednictwo Białorusko-Mohylewskiego Ziemskiego Sądu, i podług niey za odebraniem uwiadomienia 19 lipca za N. 4,325 nastałego, powiadanie to jey rzeczywiście niepotwierdziło się, a nawet w tym powiecie ani obywatela Ciechanowieckiego, ani wsi Porzecza nieokazało się, o rzeczywistém zaś należeniu jey Iwanowey do włościan tey wsi rzeczonego Ciechanowieckiego na powtórném zeznaniu 31 julii w tey Policyi potwierdziła się, 1833 roku sierpnia 4 d.

Za Horodniczego Sztabs-Kapitan Mihanowski.

Pismowodźca Osowski. (1044)

---

3 Kommissya Wileńskiego Kommissoryatskiego Depo, na dostawę do jey magazynow, nowych do obwijania i obwiązywania służących rzeczy, w ciągu jednego roku, a mianowicie: rohoż pierwszego gatunku siedm tysięcy pięćset, drugiego gatunku siedmnaście tysięcy pięćset, powrozow pieńkowych grubych i szewnych po dwadzieścia pięć tysięcy sążni; wzywa do siebie z pewnemi załogami do targu, przeznaczonego, na osnowie N a y w y ż e y zatwierdzoney 17 października 1830 roku ustawy o podradach, na termin następującego listopada szóstego dnia i we trzy dni po nim na przetarg, podczas sessyi, gdzie i kondycye będą objawione. Września 2 dnia 1833 roku.

Zarządający Kommissyą 6 Klassy Bek 2.

Sekretarz Czereginі.

Sekretarza Pomocnik Otocki. (1065)

---

3 Kommissya za N a y w y ż s z ą Wolą, na Rozdział Dóbr po zeszłym Wojewodzie Wileńskim Xięciu Michale Radziwille, pozostałych ustanowiona, w skutek Ukazu Izby Mińskiey Cywilnego Sądu w roku teraznieyszym 1833 iulii 26 dnia za N. 1546m nastałego, w terminie powyższym Ukazem naznaczonym, w dniu 16 augusta teraźnieyszego roku, do głównego fundum Borysowszczyzny Dóbr Radziwiłłowa zjechawszy, i Juryzdykcyą Sądu swego przy obecności Członka Izby Skarbowey ufundowawszy, po załatwieniu, pierwszo zjazdowych czynności, Sądownictwo swoje do dnia 11 decembra bieżącego roku odroczyła; na iakowy termin aby stosownie do przepisu pomienionego Ukazu sukcessorowie zeszłego Wileńskiego Wojewody Xięcia Michała Radziwiłły, oraz wszyscy mogący mieć w tym spadku uczestnictwo, dowody i dokumenta na prawo władania spadkowemi częściami z Dóbr Borysowszczyzny i Cimkowicz, w powiatach Borysowskim i Słuckim położonych sami lub przez umocowanych w majętności Radziwiłłowie przed Komissyą złożyli, przez nínieyszą awizacyą ogłasza. Datt roku 1833 miesiąca augusta 26 dnia w Radziwiłłowie.

Karol Prószyński Prezydujący w Kommissyi.

Adam Estko Kommissarz i Kawaler.

Władysław Swiętorzecki Kommissarz i Kawaler.

Членъ Казенной Палаты и сей Коммиссіи Н. Поляковъ.

Regent K. Mislewicz. (1063)

---

3. Od Podolskiey Izby Powszechney Opieki ogłasza się, iż w niey przedawać się będzie, z publicznego targu murowany dom żyda Cowzmera, w mieście Kamieńcu położony, za dług Izbie oprócz procentow 1,504 r. sr., do czego przeznaczone terminy 1szy 4go, 2gi 7go i 3ci ostateczny 11go dnia grudnia teraźnieyszego 1833 roku. Życzący kupić pomieniony dom, zechcą przybydź do Izby na te terminy.

Dożywotni Członek Czarnocki. (1067)

Drukarnia A. Marcinowskiego.

Dozwala się drukować. Wilno. 1833. d. 13 Września.

Cenzor Leon Borowski.